

Krautwald. Mindezekben a völgyekben forró volt a talaj a közelmúlt hetekben.

Mikor először lovagoltam el *Ujbánya* kisközség mellett, a vadászlaktól nem messzire két igénytelen kereszt emelkedett ki a hóból — katonasírok. És amikor másodszor is megfordultam ugyanazon a helyen, megtudam a vadórtól, ki volt az a két hős, aki itt a csendes völgyben örök álmát alussza. Bécsi népfölkelők, egy hadnagy és egy zászlós. — Csapataik élén haladtak, amikor rájuk zúdult és leterítette őket az orosz golyózápor. A zászlós rögtön meghalt, a hadnagyot súlyos sérülésével be tudták vinni a vadászlakba, de másnap ő is kiszenvedett. Egymás mellett fekszik most a két bécsi vitéz, csendesen és némán, messzire a kék Dunától. Fejfájuknál a Kárpátok sötét fenyői állanak őrt, lábuknál pedig a Virava mormolja azt az örök, egyforma dalt, amelyet a Wienerwald patakocskája is dalol a vándornak. A két sírdomb fölé nagyobb keresztet állítottam és mindegyikre egy-egy csokor friss virágot tettem.

Két levél a Kárpátokból.

A kárpáti harctérről írják ezeket:

Kedves barátom! Huszonhat órai utazás után érkezünk ide. Az időjárás jó, kissé esik a hó, a fagy gyöngye. A Kárpátok nyulványain vagyunk. Köröskörül erdő s az egész tájék nagyon regényes. Békében jó volna egyszer ide jönni. Az erdők tele vannak vaddisznóval és szarvassal. Sőt medvék is vannak erre. Nem volna megvetendő egy takaros medvesonka, jól megfüstölve sokáig elállana. A talaj aljaiban homokos. Tulajdonképen nincsenek is utak. Követ lámpással sem találhatsz. Csak homok van mindenfelé és a menetelésnél ez nagyon kellemetlen, majdnem iecuszik a csizma a lábunkról.

Nagyon erősen kiépitett földzésekben vagyunk. Nem fázunk, mert éjjel-nappal fűtünk, a fa nem kerül itt semmibe. Szembe velünk, mintegy ezer méternyire, vannak az oroszok. Csak négy ágyujok van, azzal lövöldöznek, de inkább csak úgy időtöltésből, hetenkint 20—24-szer. Az itteni apró „benszülöttek“ kezdenek már kellemetlenek lenni. Reméljük azonban, hogy Zacherlinnel és más hasonlókkal majd kiadjuk az utjukat. Máskor többet. Szívesen üdvözöl hived.

Kedves Bátyám! Ez aztán az élet! Reggel hatkor elkezdte tűzértségünk a táncot. Mi voltunk a közepén, jobbra-balra tőlünk három üteg. Mögöttünk a nehéz ütegek. Micsoda zaj, recsegés, ropogás, reszketett a levegő s a föld mintha ingadozott volna. Két óra hosszáig tartott ez a pokoli fürgeteg. Délután három támadást kísérelt meg az ellenség, de minden eredmény nélkül. A humorunkat sem veszítettük el, mert gondold csak meg, mit szólnál hozzá, ha a lakásodból naponta kétszáz vödör vizet kellene kimerned, hogy lakhatóvá tudd. A mi lakásunk körülbelül hat négyzetméter nagyságú területen van. Ezt naponta háromszor ki kell meríteniünk s vígan tessük ezt, mert a franciák egész nap merítgetnek. A víz csatornán folyik azután el, egyenesen az ellenséges lövészárkokba, mert olyan utat csináltunk neki. Pokoli örömiünk telik aztán abban, hogy az ellenség egész nap kénytelen a vizet merni. Nem valami keresztényi dolog, de hát háboruban ez is szabad.

HIREK

oooo

Tamássy.

— *A przemysl-i hős sereg parancsnokának életéből.* —

Tamássy.

Mi legendák járhatnak róla Przemyslben? Itthon nagyon szerették. Mióta a sajtó maga figyelmeztette a közönséget, hogy nem minden úgy van, ahogy írva van, ezt is lehetne, szabadna el nem himni. De ez igaz, bár igen naiv és tüskés az útja, még katonák közt hozzájuthatni e pár soros igazsághoz. De a bajtársai mesélnek. Rajongás, tisztelet minden hangjuk róla. Lelkesednek a messi hőséért, közösséget tartanak vele, családjuk ő. Különös, az előléptetéseit, a rendjeleit sorba, időrendbe, egy lélegzetvételre mondja el a régi segédtisztje, így:

Fogarasi Tamássy Árpád született 1862-ben, végezte a wiener-neustadti katonaiskolát, kijön mint hadnagy, kis magyar városokban szolgált évekig. Nagy karrierje 1902-ben kezdődik, amikor mint vezérkari őrnagy Bécsbe, a király katonai irodájába kerül. 1903-ban alezredes lesz, ugyanott innen ez évben a vezérkarban való megtartása mellett csapatvezérlésre rendelik. A szeptember 18. honvéddalvezérelő 2-ik zászlóalj parancsnoka volt. 1904. szeptember 7-én a IV. ügyosztály vezetője lesz. 1910. október 25-én lesz tábornok, 1913. november 2-án altábornagy. 1914-ben a VII. osztály főnöke lesz a hadügyminiszteriumban, Bécsben.

Megkapja egymásután a III. osztályú vaskoronarendet, katonai érdemkeresztet, III. osztályú spanyol királyi katonai érdemkeresztet, a Lipót-rend lovagkeresztjét, a Ferencz József-rend középkeresztjét a csillaggal, a Signum Laudis fehér szalagon, tehát hadi szolgálatért, az ezüst udvari jubileumi emlékérmét, a Máltai lovagrend nemesi keresztjét.

Nagy szolgálatokat tett, kitűnő szervező volt. Ami pompásan bevált a honvédségnél, mind az ő munkája. Tevékeny, aktív, kezdeményező szelleme reorganizálta a régius szellemet. Mint a hadbiztonsági kar főnöke, a katonai felszerelés és ruházás körül nagy szerű újításokat művelt. Gyűlölte a lustát, a frázismondót. Maga naponként tíz órát dolgozott. Ő szervezte a gazdasági tisztí hivatalokat ez csak az ő révén van a honvédek-nél, a közösöknél minis. Ereiménye, hogy nem kell a kapitánynak a raktárba menni új bakancsért, ha a katonának elrongyolódik a bakancsa. Ez a hivatal nagyszerűen bevált.

Tamássy szerette a sportot. Sokat vadászott, állandóan két kutyával járt. Sokat utazott. Vannak tisztársainál levelei Albániából, akkorról, amikor Albánia már forrongott. Sorba a levelek Durazzóból, Korfuból, Messinából. Sokat bolyongott a tengeren. Volt yachta, kis motoresónakon bebarangolta az Adriát. A feleségével, Gráci nő, nagyon szép, harmonikus életet éltek. Nagyon jó stílusa van. Látni a levelező lapokról, amiket a körülzárt Przemyslből juttatott Pestre repülőgépen. Pilóta hozott a várból újévi köszöntést barátainak. Kéretlen süngönyök is jöttek, szép, bő levelek. Így, egy ilyen november végén: „Jelentem, hogy kiválóan jól érzem magam, büszkén vezetem csapataimat az ellenség elé. Előbb egy friss tábori harcban, a második lombengi csatában, Przemysl várának védelmében, éjjel-nappali harcban kifáradt sereggemmel itt kirohantam, amely kirohanás minden egyes mozdulata oszlopos sarkkőve a magyar honvédek dicsőségének.“

Tamássynak nem kellett volna menni, vezérkari szolgálattételre volt rendelve. De átvette a 26. hadtest parancsnokságát szeptemberben, Október elejé óta a harctéren van. Az ellenség előtt való vitéz magatartásáért kapta már a harctéren, a hadidiszitményes II. osztályú vaskoronarendet.

Tamássy nagy estélyeket adott Lánchid-utcai lakásán. Udvari légkörben élt sokáig, magával hozta az udvar szokásait. Gyöngéd és lekötelező volt, senki se hitte kívülről vas-kőménységét.

Tisztársaival a végtelenségig szeretetteljes volt. Ha szemlére ment, messzi honvédkerületekbe, négy-öt napig távol volt. Amint megérkezett, feszes haptáiban állva, az ajtóban jelentette kapitány-segédtisztjének:

— Alásan jelentem bevonulásomat!
Bevonult a históriába is.

— **Április 11.** Április 11-én, mint a magyar törvényhozás által „az 1848. évi törvények megalkotása emlékének megünnepléséről“ szóló törvényben elrendelt nemzeti ünnepen, a Szeged-rókusi római katolikus templomban délelőtt 10 órakor ünnepélyes szent mise lesz.

— **Személyi hir.** Dr. *Cicatricis* Lajos főispán elutazott.

— **A belügyminiszter kitüntetése.** A király *Sándor* János belügyminiszternek a Vöröskereszt terén szerzett érdemei elismerésül a hadidiszitményes érdemesillagot díjmentesen adományozta.

— **„A 16-os ágyon.“** Ilyen címen nagyon érdekesnek ígérkező szépirodalmi munkával lép a közönség elé május elején *Tölgyes* Gyula szegedi hírlapíró. A könyv első ilyen kísérlete igen tehetséges kollegánknak. *Tölgyes*, mint beteg katona egy budapesti klinikán hosszabb ideig feküdt, könyvében azokat az impressziókat, élményeket, hangulatokat írja meg, amelyeket a „16-os ágyon“ átélt. *Tölgyes* munkája a *Várnay* L. cég kiadásában jelenik meg, izléeses kiállításban és ára 1 korona 50 fillér lesz.

— **Április 15-től 17-ig be kell jelenteni a gabonakészletet.** Dr. *Szalay* József főkapitány új rendeletet bocsájtott ki a gabona és lisztkészletek rekvirálásáról. Eszerint április 15-től április 17-ig mindenkinek be kell vallania meglevő gabonakészletét. Ha most bevallja készleteit valaki, nem büntetik meg azért, ha esetleg az első terminuson elmulasztotta készletét bejelenteni. A gabona- vagy lisztkészletet akár szóval, akár írásban be lehet jelenteni és pedig az I. kerületben *Sass* Lajos (városháza, földszint 7.), Felsőváros és Rókus Gróf Dezső ((városi bérház, I. emelet), Alsóváros és a III. kerület, valamint *Röszke*—Szentmihálytelek és a Feketeföldek *Ferenczy* Mátyás (városi bérház, II. emelet), Felsőtanya *Vadász* Lajos, Alsótanya *László* Kálmán tb. alkapitánynál.

— **A vörös-keresztes gyűjtőkocsik.** A szegedi Vöröskereszt meghívja a gyűjtőkocsibizottság tagjait csütörtökön (április 8) a városháza tanácstermében tartandó ülésre. Tárgy: 1. a gyűjtőkocsi első útjának meghatározása, 2. a fa-honvéd felállítás.

— **Hősi halál.** Két fiatal, szép jövőre érdemes csanádmegeyi uriember halt meg mostanában a legdicsőbb, hősi halállal. A két hős dr. *Marzsinyán* Aurél 30 éves nagylaki orvos és dr. *Prokopp* Jenő battonyai ügyvéd, népfölkelő főhadnagy. Első, mint a vinkovcei hadikórház műtőorvosa a sebesültek kezelése közben inficiálta magát és lett hivatásának áldozata, az utóbbi a harctéren szerzett betegsége következtében hunyt el Battonyan. A hősi halált halt *Marzsinyán* vagonos nagylaki földbirtokos gyermeke, aki vasszergalommal, a legalaposabban készült az orvosi pályára. A legnemesebb ambícióval tett eleget katonarvosi hivatásának s valóságos legéletveszélyesebb munkát végezte önfeláldozó készséggel. Ez okból már háromszor is válságos helyzetbe került, szívós ereje azonban mindannyiszor legyőzte a végzetet. Legutóbb tifusszal inficiálta magát s menthetetlen volt. Holttestét szülői Nagylakra hozatták, április 4-én a város társadalmának őszinte részvéte mellett temették el. *Prokopp* Jenő az északi harctéren küzdött, ahol meghült. E hülésből súlyos betegség fejlődött, mely csakhamar végzett vele.